

WRR-congres over basisvorming *Een negen uur durend circus*

Namens de VON ben ik erheen geweest, samen met Thera van der Heijden en Michael Elias van de redactie. Thera zal in *Moer* nog iets schrijven over de inhoud en ik zal alleen een korte sfeerbeschrijving geven.

Tijdens de binnenkomst in de Reehorst in Ede realiseerde ik me ineens weer dat 90% van de bevolking uit mannen bestaat, soms vergeet ik dat.

De eerste spreker was óók een man: de heer Deetman. Hij gaf zijn visie op het advies: voornamelijk lovend, en hij zei na het congres zo spoedig mogelijk te willen komen met een regeringsstandpunt.

Over het onderwijs deed hij een paar aardige uitspraken. Het onderwijs zou roerig zijn en reageren en daarom waren er niet-onderwijsmensen uitgenodigd als sprekers. Het onderwijs zou zich moeten beperken tot zijn eigen functie: inhouden — dat waar het om gaat — en methoden veranderen.

Hierna kreeg een andere man het woord, de heer Rauwenhof van bedrijf P. Hij zag de noodzaak van het WRR-advies met de daaruit voortvloeiende veranderingen niet. Hij was bang dat er onrecht zou worden gedaan aan verschillen. De hoogbegaafden werken onder hun niveau en de laagbegaafden erboven. De eerste groep zou meer cognitieve vaardigheden kunnen verwerven in de eerste drie jaar en de laatste groep zou meer technische kennis en vaardigheid moeten hebben. Hij wees erop, dat in het bedrijfsleven de functies steeds unieker zullen worden, maar dat er van de andere kant ook een toename zal

zijn van grotere eenvormigheid. Voor zijn bedrijf verwacht men, dat het in 1990 voor 25% zal bestaan uit hbo'ers en wetenschappers.

En toen kwam er een vrouw aan het woord, mevrouw Ginjaar-Maas. Ze wees op het belang van kwaliteitsverhoging middels kennis en vaardigheid. 'Verspilling van talenten kunnen we ons niet veroorloven.' Ze hecht er belang aan om het leervermogen te ontwikkelen: leren leren. Als belangrijkste aandachtspunten voor dat moment gaf zij aan, dat het een opdracht is om het lbo niet tot een restgroep te laten verworpen en dat het kern-curriculum sekse-doorbrekend is. De invoering van techniek kan een positieve keuze voor meisjes vergemakkelijken; een vrouwvriendelijke presentatie zag zij daarbij wel als een voorwaarde. Zij eindigde haar verhaal met de vrouwelijke opmerking: 'De ramen moeten flink open misschien.' Deed zij dat expres? Ik denk het. De heer Schuyt was tussendoor ook nog aan het woord geweest met een toelichting op het rapport. Heel interessant, maar waarschijnlijk niet nieuw voor wie kranten en tijdschriften bijhoudt.

Voor de lunch moest menigeen naar het toilet en ... de vrouwen waren zo klaar, de mannen stonden in file. Het eten was overdadig en heerlijk. Ondertussen kwam toen de discussie écht op gang: ideeën en meningen werden tussen tafelgenoten uitgewisseld. 's Middags waren er twee keer drie sprekers. Ik koos voor de groep: de heer Baaijens van de Innovatiecommissie Basisonderwijs, de heer De Hart, ex-directeur van de TH in Delft en de heer Stekelenburg van de FNV. De eerste heeft me het meest aangesproken deze dag: eindelijk iemand die uit eigen praktijk weet wat onderwijs is. Ik had inmiddels echt het idee dat ik de énieme was. Hij pleitte voor schoolvorderingslijsten per persoon en subtieler registratie. Hij vreesde dat anders via de achterdeur een nieuw categoriaal systeem zou ontstaan. Dat de hele operatie budgettair-neutraal zou moeten plaatsvinden leek hem waanzin: 'Van niks gaat de kat dood.' Het allerbelangrijkste vond hij de her-, bij- en nascholing van de leerkrachten, niet om meer cognitieve kennis op te doen, maar om te leren observeren. Samenvattend zei hij: 't Kon nog slechter en 't kon beter. 't Kon slechter, dus rijden maar.' Meneer De Hart goochelde met cijfers en sloeg ons ermee om de oren. Hij probeerde hiermee te bewijzen, dat er in Nederland te weinig deelname is aan het hoger onderwijs en dat er een groot tekort is aan 'exacte mensen'. Eén van zijn oplossingen: vrouwenemancipatie.

De heer Stekelenburg kwam met een nieuw idee: het dossioma — geen dossier en geen diploma. Het

is een diploma, afsluitingsbewijs mét dossier, waarin vermeld staat wat de leerling in de drie jaar heeft gedaan.

Hierna vond een forumdiscussie plaats, die uitmondde in een informatie-uurtje tussen zaal en de heer Schuyt. Niet geheel onbegrijpelijk overigens, want iedereen wou zijn eigen winkeltje verdedigen. Zo waren er vragen over de vakken: verzorging, dans en drama en Spaans. Waar waren die vakken gebleven?? 'Tja ...'

Ik heb hiervan niet zo heel veel kunnen volgen, want als trouwe kerkgangers waren we helemaal voorin de zaal gaan zitten, direct achter mevrouw Ginjaar-Maas. En dat was een foutje. Je moet nooit in de buurt van een leerling gaan zitten die kletst en constant draait, want dan gaat de helft langs je heen. Of zoals ze zelf zei, toen iemand uit de zaal het woord kreeg: 'Altijd weer datzelfde stelletje' — en daar moet je niet bijhoren!!

Tijdens het diner moest ik denken aan haar uitspraak over hoe je kinderen kon leren koken. Je zegt gewoon 's ochtends: 'Ik heb geen tijd om te koken, hier heb je een tientje en je zorgt ervoor dat er om zes uur eten is.' Wij aten echte soep, varkenshaasje en nog meer van dat lekkers om zes uur. En de kinderen? Friet is zalig!

Na het eten ging de forumdiscussie nog een uurtje door: vakspecifieke vragen mochten er niet meer gesteld worden. Eén opmerking is me nog sterk bij gebleven. Op de vraag hoe vrouwen meer konden gaan deelnemen op exact-wetenschappelijk terrein, terwijl er niets tot weinig wordt gedaan aan de randvoorwaarden, zoals kinderopvang, kwam een opmerkelijk antwoord: '... dat er deeltijdstudies gevolgd kunnen worden ...'

Als dagsluiters kwam de heer Lubbers. In de zaal heerste doodse stilte, zelfs de weinige aanwezige dames hielden hun mond. 'Het is goed hier in uw midden aanwezig te zijn.' De heer Lubbers wees erop, dat het onderwijs niet alleen van onderwijsgeven en onderwijskundigen is, hij was blij dat er zoveel geleidingen gehoor hadden gegeven aan de uitnodiging. Hij wilde nog geen definitief standpunt geven, aangezien de regering begin mei met een standpunt komt. Wel werd het duidelijk dat hij over het algemeen positief over het WRR-advies is.

Ik denk na dit (partij-)politieke gebeuren, dat het toch verstandig is om als vereniging alert te zijn op hoe de zaken zich verder ontwikkelen. Ik zou nog verder willen gaan. Volgens mij moeten we ons laten horen bij de partijen en de regering. Misschien

niet zozeer over het basisidee, alhoewel daar ook wel wat over te zeggen valt, maar zeker over de inhoud van ons vak, want daaraan ontbreekt nog wel het een en ander.

Tineke Klein Beermink

Samenvatting notulen ledenvergadering d.d. 8 maart 1986 te Utrecht

Het thematisch gedeelte van 10.00 tot 14.30 uur kan mét enkele kanttekeningen een succes genoemd worden. De groep 'Zijn Neerlandici debiel geworden?' ging wegens gebrek aan belangstelling niet door. Heel vervelend voor Kees Sluis en Hella Kroon, die dit gedeelte hadden voorbereid. Onze excuses hiervoor en nog bedankt voor jullie inzet.

Zo weinig belangstellenden er waren voor de eerste groep, zo veel waren er voor groep 2 en 3, die respectievelijk de interessante titels droegen 'Functionele taalvaardigheid' en 'Incidenteel-intentioneel-betekenisverlenend leren'. Groep 2 ging in discussie met twee onderzoekers van het 'Peilingsonderzoek'. Groep 3 had een inleiding van Helma Brouwers en Carel van Parreren over niet-inzichtelijk, schools leren. De discussie stond onder leiding van Piet Hein van de Ven. Beide groepen gingen om half drie van zeer tot redelijk tevreden naar huis. Onze dank nogmaals aan allen die dit tot een succes hebben gemaakt.

Het huishoudelijk gedeelte trok heel wat minder belangstellenden. Toch is dat jammer. Het vergaderen gaat door het geringe aantal mensen wel sneller, maar het bestuur wil zo graag horen wat de leden ervan denken. De hamvraag blijft:

Hoe krijg je leden, niet zo gek, maar zo verstandig om vrije tijd te steken in de vereniging???

Nadat de opening was verricht door de voorzitter, Sander van Gangelen, en hij iedereen voorgesteld had, werden de notulen van de ledenvergadering van 5 oktober 1985 op een enkele wijziging na goedgekeurd.

— Sinds november 1985 werkt de VON samen in een maatschap met LT en VDN. Het doel is het verkennen van mogelijkheden om verbeteringen van moedertaaldidactiek te stimuleren. Men hoopt rond september met een verslag te komen, dat betrekking heeft op twee aspecten:

- 1 Welk facet van moedertaaldidactiek in welk schooltype verdient de voorkeur om nader te worden ontwikkeld c.q. onderzocht?
- 2 Welke instituten/instanties kunnen we benaderen voor inhoudelijke en financiële uitvoering/ondersteuning?

— Ook de VON gaat naar het WRR-congres (zie het hiervoor opgenomen verslag).

— Zoals de zaken er nu voorstaan gaat Sander van Gangelen in oktober weg als voorzitter en lid van het bestuur.

— Namens de VON heeft Gerrit Reitsma deelgenomen aan het middenschoolcongres. Tevens heeft hij er oude *Moer*-en verkocht tegen symbolische prijs. Vooral 'Ik lig er niet wakker van' liep goed.

— Het bestuur is in december in contact geweest met de Belgische zusterorganisatie met dezelfde naam: VON.

Na bovenstaande mededelingen kreeg Emile Nielen het woord om over de financiële situatie van de vereniging iets te zeggen. Hij deelde hierbij de begroting, de balans en de exploitatierekening uit (zie bijlage). Enkele kanttekeningen:

— Er staat nog steeds een salarispost op vanwege belastingkosten.

— Uitgaven 'Bureau (+V)': Vermande, Bureau, Ria, telefoon, verzekeringen, kantoorartikelen, e.d.

— In uitgaven '*Moer* red.' zitten ook de achterstal-lige boekenbonnen.

— 100 pagina's extra voor *Moer* kunnen alleen van subsidies betaald worden.

Het aantal betalende adressen is 2.300 (incl. 230 Belgen). *170 adressen hebben nog niet betaald*, graag alsnog mét de acceptgirokaart! De oplage van *Moer* wordt 2.500. Het ledental lijkt redelijk constant. Binnenkort zal het bestuur de declaratieregeling opnieuw vaststellen.

Kees Sluis spreekt zijn bewondering uit voor de reddingspoging die zijn vruchten gaat afwerpen. Heleen van de Straaten vraagt zich af hoeveel werk Emile eraan heeft gehad. Antwoord: vier dagen. Geen kleinigheid voor iemand die dit werk óók als vrijwilliger doet. We kunnen hem iets werk besparen: *Betaal met de acceptgirokaart!!*

Het *Moer*-beleid van afgelopen jaren is de lezers bekend, als ze tenminste alle nummers in de bus hebben gekregen. In 1986 zullen naast het dubbelnummer dat al verschenen is, nog verschijnen: één themanummer 'Reflectie' en drie elk-wat-wils-nummers. Voor 1 oktober zal de redactie komen met de planning voor 1987. Waarschijnlijk komt er een themanummer met als werktitel: 'Lees- en schrijfonderwijs'. De redactie heeft enige wijzigingen ondergaan. Peter Kokke, Gerard Mensink en Lieve Vlamincx zijn vertrokken en Margareth Arnts en Heleen van de Straaten zijn nieuw gekomen.

De redactie is in contact met de TOP-redactie, zodat overlapping van items wordt vermeden. Het bestuur zal met een notitie komen, zodat moeilijkheden kun-

nen worden voorkomen.

Het activiteitenplan van het bestuur bevat vooral studiedagen:

— 'Minderheidstalen' rond oktober.

— 'Moedertaal in de eerste fase van het v.o.' eind 1986 (i.s.m. VDN en LT).

Daarnaast hoopt de ad-hoc-commissie 'Moedertaal en informatica' i.s.m. LT te komen met een adviesvoorbereidend standpunt ten aanzien van de relatie tussen moedertaal en informatica. Er zal een commissie komen voor het schrijven van een beleidsnota en hieraan gekoppeld een informatieboekje voor nieuwe leden.

De VALO-M (de nieuwe ACLO-M) houdt in het najaar twee adviesvoorbereidende conferenties:

— 'Reflectie in moedertaalonderwijs'

— 'Moedertaalonderwijs en informatica-onderwijs'.

Lidy Bultje, die namens de VON zitting heeft in de CEVO, kon helaas niet aanwezig zijn. Zij kondigt een examenconferentie aan. Naar aanleiding van het onderwerp CEVO vroegen we ons af of de leden, bij wijze van service, niet beter geïnformeerd hadden kunnen worden over de veranderingen op het lbo en mavo ten aanzien van schrijfpdrachten. De informatie die er op de scholen is versterkt, laat volgens sommigen nogal wat te wensen over. Heleen wijst er namens de redactie op dat iedereen vrij is om suggesties te doen aan de redactie.

Om half zes sloot Sander met dank aan iedereen de vergadering af, nadat was gebleken dat er geen rondvragen waren.

De notulen zijn op te vragen bij:

Tineke Klein Beernink

Oranjesingel 13

6511 NL Nijmegen

tel. 080 — 226440

Let op! (1)

Nieuw adres VON-bureau:
Nieuwpoortslaan 141

Let op! (2)

Betalen met de acceptgirokaart
scheelt onze penningmeester uren in het werk!!
Hij is ook maar een vrijwilliger!!

VON Begroting 1986

<i>Inkomsten</i>				<i>Uitgaven</i>			
	<i>begr. '85</i>	<i>result. '85</i>	<i>begr. '86</i>		<i>begr. '85</i>	<i>result. '85</i>	<i>begr. '86</i>
1 Abonn. + contr.	120.000,00	91.834,25	100.000,00	1 Bestuur	8.000,00	6.618,85	7.000,00
2 Coll. ab. + VON-België	8.500,00	5.748,00	5.000,00	2 Moer prod.	90.000,00	90.820,04	90.000,00
3 Verkopen	10.000,00	6.640,53	6.000,00	3 Moer red.	5.000,00	6.785,90	11.500,00
4 Renten en div.	1.000,00	360,97	500,00	4 Bureau (+ V)	8.000,00	9.111,09	9.000,00
5 Subsidies	1.000,00	21.401,72	20.000,00	5 Activiteiten	10.000,00	5.083,00	7.000,00
6 Activiteiten	—	1.325,00	2.000,00	6 Salariskosten	6.000,00	10.981,18	—
				7 Reserve	13.500,00	—	9.000,00
	<u>140.500,00</u>	<u>127.310,47</u>	<u>133.500,00</u>		<u>140.500,00</u>	<u>129.400,06</u>	<u>133.500,00</u>

Balans per 1 januari 1986

<i>Activa</i>		<i>Passiva</i>	
1 Overlopende posten	7.408,72	1 Vermogen 1-1-85	6.973,46
		Exploitatie 1985	11.234,50
			<u>18.207,96</u>
2 Geldmiddelen		2 Schulden op korte termijn	23.018,12
Giro	21.620,07		
Bank	12.201,04		
Kas	./.		
	<u>41.226,08</u>		<u>41.226,08</u>

Toelichting bij de balans

Overlopende posten:		Schulden op korte termijn:	
Abonn. gelden	3.190,00	Moer 1985/6	13.953,29
Afrek. België	2.900,00	Decl. Moer-redactie	1.657,87
Rente	17,84	Adm. Vermand	5.860,79
Debiteuren	1.300,88	Decl. Bestuur	1.546,17
	<u>7.408,72</u>		<u>23.018,12</u>

Exploitatierkening 1985

<i>Inkomsten</i>		<i>Uitgaven</i>	
Abonnementen	1.040,00	Bestuur	6.618,85
Contributies	91.180,25	Moer prod.	90.820,04
VON België + coll. abonn.	1.565,45	Moer red.	6.785,90
Verkopen	6.640,53	Bureau	9.111,09
Renten + div.	4.792,45	Renten + bankk.	318,29
Bedrijfsver.	10.349,39	Activiteiten	5.083,00
Subsidies	39.731,72	Salaris Joke M.	13.002,57
Vonk	40,00	Loonbel. enz.	11.324,00
Activiteiten	1.325,00	Diversen	2.366,55
	<u>156.664,79</u>	Exploitatiesaldo 1985	11.234,50
			<u>156.664,79</u>